

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 5.

15. maja 1863.

XII. tečaj.

Pridiga za binkoštno nedeljo.

(Treba je, da pride sv. Duh; gov. M. T.)

„In so bili napolnjeni s svetim Duhom.“ Ap. dj. 2, 4.

V v o d.

Naj premišljam, kako je svet stvarjen bil, ali preudarjam, kako se je utrdila Kristusova sv. cerkev na zemlji, povsod se kaže, da je bil sv. Duh potreben, ko je Bog stvaril nas in ko je Kristus vpeljal svojo cerkev. Tako govori Mozes od stvaritve sveta: „Zemlja pa je bila prazna in pusta; teme so bile nad obličjem prepada in Duh Božji se je razprostiral nad vodami.“ Ta Božji Duh toraj, ki se je nad vodami razprostiral, je moč udihnil stvarjenju, da so iz njega zelišča in drevesa pognale in se živali zaplodile. — In Kristusova cerkev, ki je precej skonca le 120 udov štela, kateri so bili pa zavoljo strahu pred Judi v neki hiši Sionskega hriba zaperti in skriti, komu je bolj podobna, kakor pusti in prazni zemlji, kateri je manjkalo serčnosti v oznanovanje sv. evangelija in spreobrnjenje nevernikov? Prišel je tedaj sv. Duh nad nje in jih s serčnostjo napolnil, se z mečem sv. vere divjim sercom svojih nasprotnikov zoperstaviti, teme njih zmot in nevednost z lučjo sv. vere razsvetliti, molikom postavljene tempeljne podreti in kervoželjne ríse spreobrniti v pohlevne in krotke ovce Kristusove čede. Zato vidimo na današnji dan sv. Petra, listega, ki je še pred kratkim Kristusa trikrat zaporedoma zatajil, ga danes serčno in brez boječnosti spoznavati vpríčo vse obilne množice zbrana nega ljudstva. Tisti Tomaž, ki je bil neveren o Kristusovem vstajenji gre z apostoljsko palico do daljnih Partov in Perzija-

nov ter v Indiji s pušicami preboden sklene svoje življenje; in z eno besedo: Tisti aposteljni, kateri so ga še kratko pred vnebohodom v nevednosti upraševali, če bo zdaj svoje pozemeljsko kraljestvo ustanovil, so zdaj še le spoznali, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta, ampak je kraljestvo miru in ljubezni, katero ljudem križem svet oznanovati in tudi svojo kri zanj preliti so vsi goreli. Kako potrebno je bilo svetu, da je prišel sv. Duh in kako potrebno je tudi nam, da pride sv. Duh; to naj bomo veselo binkoštno nedeljo kratko premišljevali; spoznali bomo potrebo, da z besedami sv. cerkve kličemo tudi mi: Pridi, sv. Duh, napolni vernih serca, in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni!

R a z l a g a.

Kraljevi prerok David zamišljen v tiste srečne čase, ko pride sv. Duh, veselo v duhu prepeva: „Oznanjajte med narodi spremembe njegove.“ (Ps. 9.) Da je sv. Duh prišel, zakaj je bilo pa potrebno? Potrebno je bilo

1. zato, da je svet prenovil, in nas učil pravega, keršanskega življenja. Žalostno nam spričujejo, kako deleč človek zaiti zamore, če se od Boga loči, stare ljudstva: Egipčanje, Gerki in Rimljanje, ki so ne le stvarjene reči molili, ampak še celo svojim zmišljenim molikom ljudi v dar klali. Tako vemo tudi od Kananejcov, da so na čast svojemu moliku Molohu otroke darovali. Ta molik je imel podobo človeka; narejen je bil iz železa, in postavljen bil na železen oltar. Pod njim so tako dolgo kurili, da je bil ves do belote razbeljen, in potlej so mu otroke v naročje devali, da so živi zgoreli. Da se pa vpitje nedolžnih otročičev v tolikih bolečinah ni slišalo, so zraven bobnali in ropotali. — V deželi Hindostan je še celo današnje dni strašna vera, ki zapoveduje, da mora žena, kedar jej mož umerje, s truplom svojega moža na germado iti, in z njim vred živa sožgana biti. V enem samem letu, nam pripovedujejo misijonarji, je po 700 sožganih. — V deželi Mandana divjaki vse tiste požro, ki jih v vojski polové. Kedar lakota nastane, požro celo svoje priletne stariše, svoje otroke in žene. — V Sumatri žrejo divji celo žive ljudi. Privezujejo jih k drevesom, potem pride viši,

in mu nar poprej nos in ušesa odreže, ker imajo to za najboljšo jed, za njim pridejo drugi, in režejo s človeka kosce za koscom, dokler v tacih bolečinah umerje. — Pa — naj neham od tacih grozovitosti pripovedovati; zakaj od ljudi kaj takega slišati, je vendar strašno in neznano in sramota za vse človeštvo, in da od vsega drugega molčim, nam že to prihod sv. Duha in potrebo njegovega razsvitljenja zadosti spričuje. In če premislimo, kar Teodoret piše, rekoč: „V resnici je bila v vseh stvareh sprememba prevelika. Tisti, ki so si bili sovražniki, so postali bližnji, ki so bili v nevednostih, so prišli k znanju, ki so bili v temah, prišli k luči; ktere smo med rajne šteli, so imeli upanje življenja, ubogi so bili dediči nebeškega kraljestva“; — če to premislimo, ktera moč ali ktera sila bi bila po svetu tako čudovite spremembe v vseh rečeh narediti v stanu, ako bi sv. Duh apostelnov in njih naslednikov k temu uterdil in oborožil ne bil, in ako bi sv. Duh serca poslušavcev ne bil navdihnil in jih s sv. strahom napolnil? Zato pravi David od prevzetnosti sveta vprežene v sladki jarm Kristusove ponižnosti: „V silnem dihu boš razdjala ladije Tarza.“ Na česar sv. Avguštin opomni: „Hitro boš spodnesel prevzetnosti narodov; zakaj prevzetnost se je zbalala sodnika, da rajše v ponižnega veruje, in mu pred povišanim ni trepetati.“ — Toda čednost je v popačeni natori človeški še zmiraj težavna in treba je, da sv. Duh tudi nas zmiraj ogreva in razsvitljuje. Kristusova zapoved tirja svetost in popolnamost, ker pravi: „Bodite sveti, kakor sem jez vaš Bog svet“, in drugod: „Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma.“ Te zapovedi Kristusove spolnovati človek sam iz svoje proste volje nikakor ni v stanu, če mu gnada sv. Duha na pomoč ne pride, ga omahljivega ne podpira in mu padlemu ne pomaga vstati. Misli si težko barko na morji, ki bi bila z železom naložena, pa bi je ne gnal ne sopar, ne ugodna sapa. Koliko mornarjev bi moralo biti, da bi z vesli barko poganjali, in kako počasi bi šlo to jadranje naprej! Če pa ugodna sapa potegne in se vpne v razpete jadra, barka z vso težo memo nas bolj ferči, kakor leti. Taki barki je tudi človek podoben, ki je obtežen z revami in potrebami in stiskan in zadrževan od svojih strast, ki ga proti dobremu zadržujejo.

Tako pri svojih slabostih zastaja in z lastno močjo brez pomoči sv. Duha do zaželenega cilja ne more. Da, sv. Bazilij terdi, da brez pomoči sv. Duha še družih učiti ne moremo. „Daj mi roko, pravi, daj mi vižarja, daj mi brodnike, verví in sidra (mačke); vse naj bo pripravljeno, za čemu so mi vse priprave, če ni sape? Tako imej dar velike in lepe zgovornosti, imej globoko učenost in obilno spoznanje, če ga ni, ki te bo vodil in podpiral in ti moč dajal, je vse prazno in nečimerno.“

2. Da je prišel sv. Duh ni bilo le potrebno, da je svet prenovil in nas učil pravega in keršanskega življenja; ampak je potreben tudi zato, da naš storja nezmagljive zoper sovražnike, in tolaži nas revne. — Mi vsi, kolikor se nas kristjane imenuje, smo po sv. kerstu od svoje mladosti v duhovno vojsko dovezeti. Razpostavljeni smo na svet, kakor na borišče, kjer se imamo vojskovati sami s sebo in s svojo poželjivostjo, vojskovati s hudobnim in zapeljivim svetom, in boriti s skušnjavami peklenskega duha. Vse naše življenje obstoji v skušnjavah, v vednem boji, v vedni vojski. Kdor pa svet ljubi, je sovražnik Božji, in kdor ljubi očeta ali mater, brata ali sestro bolj od mene, pravi Kristus, ta ni mene vreden. Toraj, ako nočemo s svetom potegniti in ž njim vred pogubljeni biti, se mu moramo z vso močjo upreti in njegovim naukom v bran postaviti. Tu ne smejo veljati prazni izgovori tistih, ki bi radi vsem ustregli in se nikomur ne zamerili. Veljati mora Kristusova zapoved in njegovo sv. evangelije, zakaj, kdor ž njim ne zbera, pravi, ta raztresa. Na nobeno tacih zamer ne gledati, ne starišev, ne bratov spoznati, kedar Božja zapoved veže, to je gotovo težavno in ravno k temu nam je treba posebne serčnosti ali pomoči sv. Duha. Ž njo napolnjenim naj se svet zoper nas od jeze peni, povsod martre pripravlja in z ognjem in z mečem žuga, keršanska stanovitnost ostane nepremakljiva kakor steber, nezdroljiva kakor terdna skala, v katero zastonj ploskajo valovi razpenjenega morja. — Ta neboječi in vse zmagavni duh je bil, ki je sv. cerkev od dne njenega rojstva skozi vse čase vladal. Vse Rimsko kraljestvo, da, vse ljudstva so se zoper nje rotile in pekel sam si ni mogel več hujšega izmisliti, da so kristjane, kakor klavno živino, morili. Ali kraljestva so zginile, narodi za narodi pomerli, s sveta šli protivniki in

grozovitneži; le cerkev se je iz kervf svojih zvestih in serčnih sinov zmiraj lepše razcvetala. Vidila je umirati krivovero za krivovero; vidila v grob se pogrezovati teme nevere, in vidila po vsem svetu sijati žarke svoje sončne svitlobe, pred katero so pregrehe in hudobije, kakor noč pred dnevom, zbežale. Zato sv. Bazilij pravi: „Navdani z ljubeznijo Božjo, kdo se bo bal koles rabeljnov, tepenja, ognja, ječe in zverin! Drage in zale oblačila zaničuje in z revščino je odét tisti, kdor preudari, da so to posvetne veše; za neumnega hoče da ga imajo, da je le moder v spoznanji Božjem.“

Toda sami skušamo v svojem življenji, da brez tolažbe keršanske serčni ostati ne moremo; zakaj naša serčnost bi postala prederznost. Zato nam je sv. Duha treba, da nam v žalosti in v terpljenji serce ne vpađa, in nam v veselji prešerno ne postane. Tudi Jezus, ko je žalostne vidil svoje učence zavoljo tega, ker jim je pravil, da gre k Očetu, jih je s tem totažil, da jim bo poslal drugega Pomočnika, ki bo pri njih ostal do konca sveta. In kedar jim je prerokoval, da jih bodo iz shódnic devali, od mesta do mesta preganjali, in bo celo ura prišla, da bo mislil Bogu službo storiti, kdor jih bo moril, jih je spet tolažil, in jim rekel: „Ne bojte se, jez sem svet premagal in tudi vi ga bote; — ne bojte se tega, ki telo umorí, duše pa umoriti ne more, ampak bojte se veliko več tega, ki dušo in telo pogubí v pekel. S tim je Jezus tudi nas učil, da nam je skozi mnogo stisk in terpljenj mogoče iti v življenje. Kar je aposteljnóm kakor svojim prijatlóm priporočal, priporočá tudi nam, če hočemo njegovi prijatli biti. Zakaj v nadlogi se ljubezen poskuša, v tepenji kaže ljubava in popolnoma vdanost v smerti. Zato sv. cerkev, spoznavši pomoč tolažbe sv. Duha, v svojih molitvah sv. Duha imenuje Očeta revnih in tolažnika najboljšega. In sv. Pavel od sebe govori: „Kakor so obilne v nas terpljenja Kristusove, tako je po Kristusu obilna v nas tolažba naša.“ Kakor je namreč Angelj Gospodov v razbeljeni peči, kamor so bili veržení trije mladenčí, plamene razdelil in jih ohladil, tako sv. Duh pride v nas, in nam tudi v žalostnih urah tolažbo vliva v ranjene serca. Sv. Duh je bil, ki je pomoč delil prestati zgubo premoženja, otrok, očeta in matere. On je vnemal in vnema

še zdaj v srcih vernih ljubeznjivost in radodarnost; on ki svetuje, lomiti lačnemu svoj kruh, popotnega sprejeti in nagega obleči.

S k l e p.

Blagor mu, kdor njegov glas posluša, ker uči ga pravega keršanskega življenja, je njegovo orožje zoper sovražnike, tolažba v žalosti in pomoč v terpljenji. Zato recimo z besedami visoke pesmi: „Dihaj, hladna sapica, čez moj vertec!“ Pridi, sv. Duh in izženi iz mojega serca, kar ga nadleguje, odpodi iz njega črne megle, da ti z jasno vestjo služim, in ž njo pridem v večno jasno kraljestvo Trojedinega Boga! Amen.

Pridiga za binkoštni pondelek.

(Kdo ima ljubezen do Boga in kdo je nima; gov. J. Š.)

„Luč je prišla na svet, in ljudje so bolj ljubili tamo kot luč.“
Jan. 3, 19.

V v o d.

Nikodem je bil zmed farizejev in ud velikega zbora. Prišel je po noči k Jezusu berž ko ne iz strahu pred svojimi zbornimi tovarši. Želel je sprejet biti v Jezusovo božje kraljestvo. Menda je menil, da ima kot zborni svetovavec prvo pravico do njega. Jezus pa mu je kar naravnost in brez ovinkov povedal, da mora kerščen biti in vero imeti, kdor hoče priti v njegovo kraljestvo. Sv. kerst in živa vera sta vrata v večno življenje. Živa vera pa je tista, ki se skazuje v delih, ktere se opravljajo iz ljubezni do Boga in zavoljo Boga. Taka vera ni na zemlji doma, ampak iz nebes jo je kot svetlo luč prinesel sam božji Sin, Jezus naš Zveličar. Ali kaj, ko so ljudje bolj ljubili tamo kot luč, in jo ljubijo tudi še zdaj! Priča tega nam je pomanjkanje prave ljubezni do

Boga. Le premislimo, kdo da ima ljubezen do Boga, in kdo je nima, da se prepričamo, kako redka je dandanašen prava ljubezen do Boga in da tudi popravimo, kar smo zagrešili.

R a z l a g a.

„Ljubi Gospoda, svojega Boga iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje pameti in na vso moč, to je prva in poglavitna zapoved.“ Ta zapoved nam je znamenje naj večje časti; pa tudi znamenje naj večega osramotenja. V naj večjo čast nam zaleže, da nam Gospod in Stvarnik nebes in zemlje dovoli in še clo želj, da ga mi ljubimo; v naj večjo osramotenje pa nam je, da se nam mora ukazovati clo z zapovedjo to, kar bi morali storiti še sami ob sebi.

Kako pa spolnujemo mi to zapoved? Velikokrat molimo pri svojih domačih pobožnostih in pri očitni službi božji v cerkvi prelepe besede: „O moj Bog! ljubim te iz vsega svojega serca, čez vse, ker si naj večja dobrot, neskončno popolnoma in vse ljubezni vreden; ljubim te tudi zato, ker si do mene in do vseh stvari neskončno dobrotljiv.“ Preglejmo, kako se naše serce (misli) in naše djanje vjema s temi besedami.

„Kjer je tvoj zaklad, ondi je tudi tvoje serce“, velj Jezus. —Kje je naše serce, in kam naše misli najrajši vhaajo, razun Boga in nas samih nihče ne ve. Ko bi pa na svojem sercu imeli okence, skoz katero bi nam vsakdo lahko vidil v serce, ali bi nas ne bilo mnogo in premnogokrat sram zavoljo tega, kar se v njem godi?

„Iz obilnosti serca usta govore“. Kakšni pogovori pa so naj navadnji med nami? Razun mnogih praznih in nepotrebnih besed se čuje večidel le lažnjivo, obrekljivo, nečisto govorjenje, preklinjevanje; le malokrat kaka beseda od Boga razun takrat, kedar memramo zoper njegove naredbe ali pa onečastujemo njegovo ime.

„Kdor mene ljubi, bo spolnoval moje zapovedi“, govori Gospod. Kako pa spolnujemo božje zapovedi? Velikrat, in seobno kadar prejemamo svete zakramente, ponavljamo besede: „Terdno sklenem, s tvojo gnado svoje življenje poboljšati, in vse, tudi smert rajši preterpeti, kakor tebe svojega Boga —

kdaj več s kakim grehom razžaliti.“ Ali pa niso te besede pred Bogom enakega pomena in enake veljave s pozdravljanjem in kušljejem Judeževim, ko, ne le da nimamo volje darovati svoje življenje, ampak nas že clo kratko, minljivo veselje, ali pa naša nečimurnost, ali kak mali posvetni dobiček zapelje, da prelomljamo božje zapovedi?

Če ljubimo Boga iz celega serca in čez vse, nam ne bo še zadosti, da mu le sami služimo, ampak si bomo tudi še prizadevali na vso moč, greh vstavljati tudi pri drugih ljudeh. Ali pa to tudi res storimo? — Starši! oče in mati! vi pravite: „Jaz ljubim Boga“, in se vendar le nič ne zmenite zato, da ga vaši otroci ne ljubijo. Ali je to (prava) ljubezen? — Keršanski gospodar! ti praviš: „Jaz ljubim Boga“, in vendar spiš brez vse skerbi, ko dobro veš, da tvoji ljudje hudo žalijo Boga. Ali je to (prava) ljubezen? — Kristjan! ti praviš: „Jaz ljubim Boga“, kadar pa čuješ obrekovati, preklinjevati ali pa nespodobno govoriti, je nimaš nobene besedice, da bi vstavil tako pregrešno govorjenje. Ali je to (prava) ljubezen?

Kdor ljubi kterelega drugega človeka, mu bo rad daroval, in rad zanj kaj storil. Ali se bomo tudi v tem dali osramotiti posvetnim otrokom, mi, ki se štejemo med otroke svitlobe? — Da bi vstregel svojemu moliku, mu daruje nečistnik svoje poštenje, daruje svoj pokoj in svoje blagostanje, daruje zdravje in življenje; lakomnik daruje svojemu moliku lakoto in žejo, trud in počitek; kaj in koliko pa mi storimo za svojega Boga? Mi bi ga scer radi ljubili, toda ljubili le z razdeljenim sercom; mi bi mu radi dopadli, da bi se le s tim svetu ne zamerili; mi bi mu radi služili, toda le brez dela in truda, brez zatajevanja in vojskovanja. — Hlapci pregrehe darujejo svoj počitek, in ropa iščejo po ponočnih tminah roparskim zverinam enaki. Njih krik in vrisk nam bije na uho, in nam spanje krati; in vendar smo leni, da bi vstali iz ležišča, ter pred podobo križanega razlili svojo serčno žalost nad grehom, s katerim se Bog žali, in molili kak „Oče naš“ za zaslepljence. — Služabniki zmote, sovražniki družinskega reda zbirajo darove med svojimi tovarši za svoje peklenske namene in veliko nabero; mi pa, kadar je treba k zidanju ali olepšanju te ali une božje hiše kaj pripomoči, le tolikanj radi tožarimo čez slabe čase,

in komaj kak vinar darujemo v božjo čast ali pa še clo tega ne.

Naj bolj pa na poskušnjo denemo svojo ljubezen, če jo primerjamo z ljubeznijo takih ljudi, ki Boga zares ljubijo iz celega serca in čez vse. Kdo pa so ti ljudje?

Tu ti je hči bogatih staršev. Lepo obličje jej je Bog dal, obilno doto jej pripravljajo starši. Od vseh strani se oglašajo snubači, ona pa za nobenega ne mara, ker se je Kristusu zaročila, njemu vedno devištvo zaobljubila, ter sklenila v rado-voljnem ubožtvu živeti, natihoma Bogu služiti. Glej, ta hči zares ljubi Boga!

Tam ti živí pobožna duša. Svet skor zanjo ne ve. Slišala je od pobožnih bratovščin za razširjanje sv. vere in povelicanje božje časti, od Marijne, Leopoldove, Bonifacijeve bratovščine, bratovščine vednega češčenja svetega rešnjega Telesa itd. Rada bi stopila v to in uno, pa je sirota prerevna, ker se le trudoma živí na rokah. Misli si pa, ter reče sama pri sebi: Bom posihmalo še revnišo hrano vživala, se še borniše oblačila, da si kaj privarujem, ter obernem v božjo čast. In kar govori, tudi zares stori. Glej, ta duša Boga resnično ljubi.

Ondi glej keršanskega očeta, keršansko mater. Edino dete imata. Edino dete pa se le prepogostoma razvadi, zmehkuži in slabo odredi. Onadva pa pravita: „Rajši vidiva, da nama dete odmerje, kakor da bi odrastlo in pregrešno živelo.“ In res ga skerbno redita, pridno varujeta, in dete veselim staršem prav lepo odraste. Bog pa je sklenil, dete k sebi vzeti, dokler je še nedolžno. Dete se vleže in umerje. Edina podpora na stare dni je zdaj staršem vzeta. Žalostni so scer, vendar pa vsi udani v sveto božjo voljo. „Gospod nama je dete dal“, pravita po Jobovo, „Gospod ga je spet vzeli; ime Gospodovo bodi češčeno!“ — Glej, onadva resnično ljubita Boga.

V nekem kraju je neuvadni mraz tersje posmodil in sadje v naj lepšem cvetju popalil pri čistem. Po letu pa se še hudo vreme naredí, in kar je mrazu ostalo, toča pokonča. Bila je to velika nesreča za ondotne ljudi, pa tudi velika žalost med njimi. Eni so brezupno jokali in žalovali, drugi mermrali zoper

božjo previdnost in preklinjevali hudo vreme; le en sam pošten, prileten mož je ves vdan v sveto voljo božjo rekel kakor nekdanj Jožefovi bratje v Egiptu: „Gospod Bog je krivico znašel nad nami, in nam je poslal nadlogo za pokoro. Spokorimo, poboljšajmo se, in spet se nas bo usmilil. On, ki ptice pod nebom živí, in oblači lilije na polju, tudi nas svojih otročičev zapustil ne bo, temveč se milostno spet na nas ozerl, če se zaupljivo k njemu obrnemo!“ Glejte, ta mož resnično ljubi Boga!

Taki in enaki zgledi so nam mile in prijazne zvezde v tamni noči sadajnega sveta, ki vere nima in mu ljubezni manjka; zakaj se nek ne razgledujemo nad njimi?

Že naše natorno prirojeno čutilo nas naganja ljubiti to, kar je dobrega, žlahnega in lepega; zakaj pa iz celega serca ne ljubimo njega, ki je studenec vse dobrote in lepote, njega, ki je sam neskončna dobrotina in lepota? — Mi spoznamo svojo dolžnost, da moramo svoje starše in druge dobrotnike hvaležno ljubiti; zakaj pa iz cele duše ne ljubimo svojega naj večega dobrotnika, ki nam je dal dušo in telo, svojega Stvarnika, Odrešenika in Posvečevavca? — Zavezane se cutimo, posebno ljubiti tiste, od katerih pričakujemo bogate dedšine; zakaj pa iz vse svoje moči ne ljubimo njega, ki nam je nebesa in samega sebe obljubil v dedšino, in je tistim, ki ga ljubijo, pripravil veselje, kakoršnega oko ni vidilo, uho ni slišalo, in nobenega človeka serce ni še občutilo?

Bratje in sestre! kateri je naš cilj in konec? kam merijo naše želje? Kaj ne, v nebesa si želimo po smerti? Kaj pa nam je storiti, da bomo v nebesa prišli in dosegli večno življenje? — Božja postava nam veleva: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli in na vso moč, (in bližnjega kakor sebe).“ To storimo, in bomo živeli!

On ki nam je nebesa obljubil, nam bo dal tudi potrebno pomoč, da jih dosežemo, in bo s svojo gnado podpiral našo slabost.

Ob njegovi roci in ob palici njegove gnade nam bo njegov jarm sladek in njegova butara lahka. Če bomo morali tudi tu ali tam piti iz keliha terpljenja, bomo vendar le zado-

voljniji in veselejši, kot posvetni ljudje v sredi svojega posvetnega veselja.

„Prišel sem ogenj prineset na zemljo, in kaj hočem drugega, kakor da gori“, govori Gospod. Kadar bo ta nebeški ogenj, ogenj božje ljubezni, vašo dušo užgal, bo požgal v nji vse, kar je pregrešnega, pomanjkljivega, očistil in posvetil vse naše djanje in nehanje, nas oserčil in ojunačil zoper vse skušnjave tako, da nas nobena sila ne bo mogla več ločiti od Boga. Veselega serca bi šli po ternjevem potu skoz življenje, in clo smert bi nam več strašna ne bila, ampak nam bila mila prijateljica, ktera bi nas preselila v srečniše veselejše življenje.

S k l e p.

Svetnikom v nebesih, dokler so še na zemlji bili, se je še premalo zdelo, da so Boga ljubili iz celega serca in na vso moč; mnogi zmed njih so si želeli, da bi zamogli Boga s tolikimi serci ljubiti, in s tolikimi jeziki častiti, kolikor je zvezd na nebi ali peska ob morju. In tudi mi, kadar se bo vnela prava ljubezen do Boga v našem sercu, bomo želeli, le bolj in bolj Boga ljubiti. Več kot z enim sercom Boga ljubiti, več kot z enim jezikom Boga hvaliti prav za prav ne moremo, ker imamo le eno serce in le eden jezik. Pri vsem tem pa le vendar zamoremo množiti ljubezen do Boga, če si prizadevamo rešiti duše, ktere so stvarjene, da ljubijo Boga. Kolikor duš rešimo, s tolikimi serci Boga ljubimo, s tolikimi jeziki ga hvalimo. Ljubimo ga po otrocih, ki jih njemu izredimo; po podložnih, ki jih njemu pridobimo, po pobožnih bratovščinah v razširjanje prave vere in spreobrnjenje grešnikov.

Hudobni ljudje se bratijo in družijo, naj bi ložej izpeljevali svoje zlobne namene. Združimo in zedinimo se tudi mi za božjo ljubezen, da se nam serca bolj in bolj vnamejo od božje ljubezni, kakor se iskrica vname od iskrice, ter v velik ogenj razgori.

„Bog je ljubezen, in kdor v ljubezni ostane, ostane v Bogu, in Bog ostane v njem“, piše sv. Janez. O častivna, o blažena zveza, zveza z Bogom! Na vso moč si prizadevajmo, da jo dosežemo! Nobena stvar nam ne sme v sercu imeti prostora, kteri je Stvarniku samemu namenjen! Dela božjih

rok (stvarjenje) naj nam bodo gred do njega v nebesa. Premišljevanje božje dobrote, posebno našega odrešenja in posvečevanja naj nas vedno vnema v ljubezni. In on sam nam bo razgrinjal svoje popolnosti, ter nam dodelil, česar ga priserčno prosimo z sv. cerkvijo rekoč: „Vžgi v nas ogenj svoje ljubezni!“ sosebno če se zaupljivo obračamo do Marije, ki je mati lepe ljubezni, in jo prosimo, da nam sprosi pri svojem ljubem Sinu Jezusu dar svete ljubezni! Amen.

Pridiga za 1. pobinkoštno nedeljo; v god sv. Trojice.

(Trojni namen sv. križa; gov. M. T.)

„Pojdite in učite vse narode in keršćujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.“
Mat. 28, 19.

V v o d.

Sveta mati katoliška cerkev obhaja po dokončanih binčkoštnih praznikih precej prvo nedeljo praznik sv. Trojice; zakaj, ker so bili aposteljni razposlani po celem svetu za oznanovanje sv. evangelija, je bilo gotovo na tem nar več ležeče, da so ljudstvom razlagali tisto skrivnost, ki je steber in podlaga vseh resnic sv. vere. Ona nas pred vsemi družimi spominja neprecenljivih dobrot, ki nam dohajajo od treh Božjih peršon. Bog Oče nam je dal sladki dar življenja, on nam ga ohranjuje, on skerbi za naše potrebe, in On je, ki nam veselje stvarja v dolini solz. Bog Sin se nas je usmilil zapuščenih in peklu prodanih Evinih otrok, nam je pridobil pravico do nebes in do Božjega otroštva, in vsaka kaplja njegove prelite kervi nam priča, da več ljubezni nimá nihče od te, da dá življenje za svoje brate. Sv. Duh pa je za nas luč in ogenj, ki razsvetljuje in ogreva; slepim nam daje pogled, slabe nas podpira, padle vzdiguje, in kazni vrednim nam milostljivo prizanaša. — Toda ni nam dano, pogledati v globočino tega Božjega bitja, in ne

pripuščeno, zapopasti njegove skrivnosti, ker le duh Božji, pravi apostelj, jih zamore spoznati. Veliko nam je sicer Bog razodel, daleč tudi seže spoznanje našega duha; toda poslednjič pridemo na kraj, kjer se klic razlega: do sem, in ne več dalje! Stoj, o človek, veruj, občuduj, stermi in moli ga v prahu nezapopadljivega v osnovi njegovega bitja! Dasiravno pa nam ni dano, prezreti te skrivnosti sv. vere, kako so tri Božje osebe le en Bog; kako je Bog Oče sam od sebe vekomaj; kako je Bog Sin rojen od Boga Očeta od vekomaj in kako se sv. Duh izhaja od Boga Očeta in Boga Sina od vekomaj; imamo vendar le vidne znamenja te skrivnosti, in tako znamenje je znamenje sv. Križa. Kakor je pa Bog trojin v osebah, tako je tudi trojin namen sv. Križa.

Sv. Križ je 1) znamenje sv. vere;

2) znamenje, ki nas spominja poglobitnih resnic sv. vere; in

3) znamenje, ki nas nagiba k sv. veri.

Od teh treh namenov sv. Križa vam bom ob kratkem nekoliko govoril. Začnem v imenu presv. Trojice!

Razlaga.

Človek, ki je že iz duše in iz telesa, se sme šteti k vidnim pozemljiškim, pa tudi k nevidnim nadzemljiškim stvarim. Njegovo telo je že po natori na zemljo, kakor na svojo mater, navezano; njegov duh pa, ta iskra Božjega bitja, seže v nevidno in čeznatorno. Da se pa delavnost duha more na vnanje razodevati, zato je treba gotovih znamenj, naj že bodo, kakoršne hočejo. Kakor je pa človeku ohranjenje samega sebe že po telesu prirojeno, kakor vsaki živali, ker se še červ v prahu zvija, če mu kaj žalega hočeš, ravno tako je v našega duha vlita sv. vera, in nam je po duhu tako rekoč prirojena. To nam spričujejo vsi narodi, ker še celo pri narvečih divjakih nahajamo ne le skerbí za svoje ohranjenje, ampak tudi skerb, poznanemu Bogu ali neznanim bogovom dopasti. Brez vere ga ni naroda. Kristjan toraj, da svojo vero očitno spozna, ima znamenje sv. križa in izrekovanje sv. Trojice. Mašnik Tertulijan, ki je konec 2. stoletja po Kristusu živel, od prvih

kristjanov govori, da so se prekríževali zjutraj in zvečer, ko so se oblačili in slacili, ko so kako delo začeli, ali ga dokončali, ko so z doma šli ali domu prišli, ko so se k jedi usedli, ali od jedi vstali, ko so kruh načeli, ali iz kozarca pili. Prekríževali so se, ko so bili pred sodnike peljani, ali v smert obsojeni, če so šli v vojsko, ali se hudo prestrašili. Ravno tako, kedar so jih hude misli nadlegovale, ali kedar so prijatli šli saksebi, ali so starši svoje otroke po svetu poslali. Kedar so umirali, so jim bile roke križem zložene in tako še danes merlice v mertvaške skrinje zabijajo. Zakaj pa toliko prekríževanja? Kajne, ljudje, ki so v cesarskih službah, nosijo gotove znamenja na sebi, da se razločijo od drugih ljudi. Tako, vidite, imajo kristjani sv. križ, v znamenje, da se od teh razločijo, ki še nimajo Jezusovih nauk.

Vsak, kdor se s sv. Križem zaznamova in med tem tri Božje osebe izgovarja, toraj spričuje, da nima vere po svoji glavi, ampak ima od Boga nam razodeto, keršansko, katoliško vero. Zato, ljubi moji! dobro premislimo, kaj se pravi, s sv. Križem se zaznamovali v imenu presvete Trojice, in dobro preudarimo, kaj storimo, ce se sramujemo, to zamnje narediti na čelo, na usta in na persi. To je ali očitno spoznanje, ali pa očitno zatajevanje naše svete vere. Zato govori sv. Pavel: „Mi oznanujemo Kristusa križanega, naj bo križ tudi Judom za preklinjevanje in zasmehovanje nevernikom.“ In kolikrat moramo v življenji žalostno gledati, da se vsako drugo znamenje bolj spoštuje, kakor sv. Križ, dasiravno je sv. Križ nar večega spoštovanja vreden, zakaj „le v Križi samem, pravi sv. pismo, je zveličanje.“

Pojdi pa po svetu, in videl boš, kako se s križem godi. Koliko jih je, ki brez tega znamenja zjutraj vstajajo, brez njega zvečer se vlegajo! Na jutranje, opoldanje in večerno zvonjenje že kmetje malo gledate. Če le v raztergani suknji hodi, se že sramuje, se odkriti, kedar zvoní, ali poklekniti, če se sv. Rešnje telo k bolnikom nese. Če je le gosposki dim, se ti bo že posmehoval, če boš pred jedjo, ali po jedi križ storil; da bi pa njemu kaj tacega na misel prišlo, to je pozabil, kar je očetovski dom in mater zapustil. Če je le gosposki dim, že misli, da ga cerkvene zapovedi, ob petkih mesa se zderžati,

ob nedeljah in zapovedanih praznicih k sv. maši hoditi, in o velikonočnem času spoved opraviti itd. več ne vežejo. — Spet druge boš vidil, če je križ storiti še njih navada, da ga delajo brez vsega premislika, in jim ga zdaj na čelu, zdaj na persih zmanjka. Enak je kakovemu trohnelemu znamenju ob potu, ki je že vse na stran pobešeno, Bogu na križi pa ali roke, ali glave, ali noge manjka. Taki hočejo biti na pol kristjanje, kar je pa nemogoče, ker sv. vera od na pol kristjanov nič ne vé. Toraj bodi, ali kristjan, in potlej je tvoje očitno znamenje sv. Križ, ali pa nehaj kristjan biti, in potlej tudi križ smeš opustiti. In kakor se posvetni ljudje ne sramujejo, očitno spoznati, da le za trebuh in za vžitek tega sveta živé; tako se tudi ti očitno ne sramuj, znamenja svojega zveličanja z veseljem, očitno in pazljivo delati.

Sv. Križ pa ni le znamenje sv. vere, ampak je 2) tudi znamenje, ki spominja poglobitnih resnic sv. vere.

Dokler si še otrok bil, si izgovarjal tri Božje osebe, kakor si se jih od matere naučil, ne vedoč za njih pomen. Ko si bil pa odrasel, ti samih besed ni več zadosti. Sam sebi moraš vprašanje postaviti: Kaj pa pomenijo te besede? Ti izgovarjaš: „V imenu Očeta, in Sina in sv. Duha.“ To te opominja, da je le en Bog, in da so tri Božje osebe, katera resnica je vogelni kamen sv. vere, in brez ktere bi moralo vse keršanstvo pasti. Ta trojedini Bog je pa tvoj nar večí dobrotnik. Kakor hitro spregovoriš: „V imenu Očeta“, ti pride na misel, od kod si izšel in kam imaš iti. Spomniš se, da si njegov otrok, vstvarjen po njegovi vsegamogočnosti iz nič poklican v življenje. Spomniš se, da si podoba svojega Boga, da imaš neumerjočo dušo, obdarovano z umom in prosto voljo, in da je tvoj namen, po dokončanem teku pozemljiskega življenja spet nazaj podati se k svojemu Bogu, od ktereга si izšel. Spomniš se, da je on tvoj oče, ki zate skerbí v vseh potrebah, in te tudi takrat ne zapustí, kedar ti tvoj telesni oče odmerje, še mu dober, hvaležen otrok ostaneš. V tej besedi „oče“ so zapopadene vse milosti, vse usmiljenja, vse prizanašanje in vse dobrote, katerih zamore otrok od svojega očeta pričakovati. V vseh okoliščinah svojega življenja lahko ponavljaš besede sv. Krizostoma, ko ga je bila cesarica po ne-

dolžnem iz dežele pregnala. Rekel je: „Kamor grem, je povsod nebo nad meno, in gori stanuje moj Oče, ki bo gotovo zame skerbel, me vodil in vižal, ljubil in tolažil, oblačil in preživel.“ — Poglej! vsega tega te spominjajo besede: „V imenu Očeta.“

In kedar spregovoriš: „in Sina“; ima križ še le pravi pomen. Zakaj križ in Sin Božji sta si v nar tesnejši zvezi, ker križ je bil tisto orodje, na katerem je Sin Božji dopolnil delo našega odrešenja in zveličanja. Nehoté ti mora toraj priti na misel, koliko je moral On prestati in preterpeti, kako se je trudil s podukom, kako je terdovratne svaril, skesanim grehe odpuščal in jim bolnike ozdravljaval. Nehoté se moraš spomniti, koliko kervavih kapelj je pretil na Oljski gori, koliko prebil suvanja, bičanja, tepenja in zasramovanja od svojih zapriseženih križavcev, dokler je verh Kalvarije ves raztepen in razmesarjen na zasramljivem lesu sv. Križa izdihnil svojo dušo, dokler je sam svoje življenje dal, da je tvoje obranil. „Tako je Bog svet ljubil“, pravi sv. Janez, „da je svojega edino-rojenega Sina poslal, da nobeden, ki vanj veruje, ne bo pogubljen, temuč ima večno življenje.“

In kadar spregovoriš: „in sv. Duha“, imenuješ dokončavca svojega zveličanja, ker on je, ki te s svojimi gnadami posvečuje in ti deli svoje sedmere darove. Kakor te je Oče s tim, da te je stvaril, za večnost namenil, in ti Sin s tim, da te je odrešil, pot k zveličanju pokazal, tako te zdaj sv. Duh po tem težavnem in trudov polnem potu proti nebesom vodi, s svojo gnado pokrepčuje, in s svojim ognjem k dobremu ogreva, ter na kviško k Bogu vleče.

Tako so po tem takem v znamenji sv. Križa in v izgovarjanji sv. Trojice zapopadene pogloblitne skrivnosti naše svete vere, in kolikorkrat križ delamo, tolikrat se jih spominjamo s hvaležnim sercom.

3. Rekel sem, da je sv. Križ znamenje, ki nas nagiba k sv. veri. Kako nas pa sv. Križ k sv. veri nagiba? Znano vam je, da se prekrizamo na čelu, na ustih in na persih. Na čelu, ker mislimo, da ima v glavi vsak človek spoznanje, brihtnost, učenost, um in pamet. In to nas ima spomniti, da naj človek vse svoje dušne moči v spoznanje svojega Boga

obrača, da sprejme sv. vero kakor čeznatorno luč, in spozna sv. cerkev za svojo mater in vodnico. — Vero sprejeti pa še ni zadosti. Sv. apostelj Pavel govori: „S sercom se zgodi vera k pravičnosti, z ustmi pa spoznanje zveličanja“; to se pravi: Še le vera z ustmi je zasluženje. Spoznati moramo toraj svojo vero, in sicer z besedo, in k temu te nagiba križ, ki ga narediš na svojih ustih. Nagiba te, naj nobena nepotrebna ali celo pregrešna beseda ne omadežuje tvojih ust, temuč se le odpirajo za hvalo božjo in njegovo čast. — Spoznanje sv. vere z besedo pa po nauku sv. apostelja Jakopa k zveličanju tudi še ni zadosti; ampak k temu tirja vero, ki se v delih kaže. Naše dela in djanje morajo toraj spričevati, če je vera v nas živa ali mertva. Vero v djanji skazovati, nas pa opomni sv. Križ na persih. V persih namreč je shranjeno naše serce, in iz serca izhaja volja spolnovanja, dobrega ali hudega. In zato se še na persih prekrizamo, da naj to, kar smo s svojimi dušnimi močmi zapopadli in z besedo spoznali, tudi v delih spolnujemo.

S k l e p.

Tako nas tedaj znamenje sv. Križa k živi veri in k dobrim delom nagiba. Naj se vam toraj, ljubi moji! v vašem sercu vname ljubezen do tega sv. opravila, in sv. Križ vam bodi vselej 1) znamenje sv. vere, 2) spomin njenih poglavitnih resnic, in 3) nagibovanje k spolnovanju svete vere. Saj spoštujete druge znamenja, spoštujete morebiti podobe svojih ranjcih staršev in prijatlov. Dajajte še spodobno spoštovanje sv. Križu! Nikar se od hudobnega sveta ne pohujšajte, in ne dajte se zapeljati njegovim pregrešnim navadam. Kolikorkrat vam zasveti nova jutranja zarja in se jutranji zvon oglasi iz visoke line, prekrizajte se v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Kolikorkrat se k jedi vsedete, ali od jedi vstanete, naj sv. Križ spričuje, da vse prejemamo od trojedinega Boga, Očeta, Sina in sv. Duha. Sv. Križ bodi opoldne doma pri družini, ali na polji, v vinogradih in drugod vaše počesčenje in vaša hvala. In kedar solnce zajde za Božjo gnado, ali se trudni in upehani k počitku podaste; ste v sreči, ali v nesreči, zdravi ali bolni; sv. Križ

častite vselaj z ljubeznijo in recite: Vse se zgodi v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. In kedar vam pride solnce življenja k zahodu, zaspite mirno v smertnem spanji in vašega jezika zadnji glas bodi zročilo duše v roke trojedinega Boga. In leseni križec, ki bo stal v vaš spomin verh vašega groba, bo še spričeval, da v njem trohni keršansko serce, ki je v Kristusu živelo, v Kristusu umerlo, in v Kristusovem imenu tudi veselega vstajenja sodni dan pričakuje. Amen.

Pridiga za 2. pobinkošno nedeljo.

(Kako srečni smo, da moremo k maši hoditi; gov. J. Š.)

„Povem vam pa, da nobeden unih mož, koji so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.“ Luk. 14, 24.

V v o d.

Da bi zakrament sv. rešnjega Telesa vedno v njegovi cerkvi ostal, je Jezus svojim apostelnom in njih nastopnikom ter škofom in mašnikom oblast dal, ravno to storiti, kar je on sam pri zadnji večerji storil, to je: kruh in vino v njegovo pravo telo in njegovo pravo kerv spreminjati, ker jim je rekel: „To storite v moj spomin.“ (Luk. 22, 19.) In res so aposteljni in njih nasledniki, škofje in mašniki kruh in vino v pravo telo in pravo kerv Jezusovo spreminjevali, ter pri daritvi sv. maše to sv. opravilo opravljali, in ne le sami sv. Jezusovo telo in njegovo kerv zavživali, temuč obedvoje tudi vernim kristjanom zavživat dajali. To toliko, to neprecenjivo dobroto so pa tudi prvi kristjani visoko obrajtati vedli ter radi in z veseljem k sv. maši hodili, dasiravno v to niso vselej ravno lepe priložnosti imeli, in so zastran tega še clo mnogo preganjanja preterpeli. Vedli so, kako velike dobrote dobivajo pri sv. maši. In tudi še dandanašni vse pobožne duše rade hodijo k sv. maši. Le kdor prav ne ve, kaj je sv. maša, ali pa je za vse dobro že oterpnel, se je bo ogibal in se ji umikal.

Da se tudi med nami kaj enakega ne zgodi, poslušajte dans, kako srečni smo, da zamoremo v lepem miru, brez zadržkov k sv. maši hoditi. Pripravite se!

R a z l a g a.

1. Da bote prav spoznali, kako srečni smo, da zamoremo brez zadržkov k sv. maši hoditi, naj vam povem naj poprej, kako imenitno opravilo da je sv. maša.

Sv. maša je nekervava daritev nove zaveze, vedni spomin tiste kervave daritve, ki jo je Jezus Kristus na križu opravil. Imenujemo jo dar ali daritev, ker se pri njej Bogu vsegamo-gocnemu pravo telo in prava kerv Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina daruje. Pravimo jej nekervavo daritev, ker se pri sv. maši kerv ne preliiva, kakor se je prelivala na sv. križu. Sv. maša je potem takem ravno tista resnična daritev, ki jo je Jezus Kristus na sv. križu za nas opravil, ravno tisto telo Jezusovo, ki je bilo za nas na križu darovano, in ravno tista kerv, ki jo je Jezus na sv. križu za nas prelival, se pri naj svetejši daritvi za nas daruje; le samo to je drugače, da se pri sv. maši kerv ne preliiva, kakor se je prelivala na sv. križu.

Daritev sv. maše pa je Jezus postavil najpoprej zato, da je v svoji cerkvi pravi in resničen dar do konca sveta zapustil, da bi ž njo pravoverni kristjani svojega Boga spodobno molili in častili, za prejete dobrote hvalili, in pa si potrebnih dobrot in odpuščanja grehov sprosili. — Na dalje je Jezus daritev sv. maše postavil, da nas s to daritvijo sadú in zasluženja svoje na križu opravljene daritve vdeležuje. V daritvi sv. maše nam Jezus ne dobiva novih milost, novih dobrot, ampak le tiste milosti in dobrote, ki nam jih je enkrat za vselej na sv. križu zadobil in zaslužil, nam po meri naše vrednosti deli. — Dobrote, ki nam jih je Jezus na sv. križu zaslužil, pa so neizrečeno velike ter neskončne. Le pomislite! S svojo kervavo daritvijo na sv. križu je Jezus razžaljeni pravici božji za naše grehe zadosti storil, nas iz hudičeve sužnosti oprostil, in od pogubljenja rešil, nam spet božjo prijaznost in ljubezen zadobil, in vse potrebne dušne in telesne dobrote

zaslužil. Da bi toraj tolikih ter neprecenljivih dobrot nikdar iz spomina ne zgrešili, je postavil Jezus daritev sv. maše, v kateri se vedno ponavlja njegova kervava daritev na sv. križu. — In poslednjič nam je hotel Jezus z daritevjo sv. maše tudi še znamenje svoje neskončne ljubezni zapustiti. Več vam Jezus pač ni mogel storiti, in ni bil v stanu nam bolj očitno pokazati, da nas ljubi, kakor s tim, da nam svoje telo in svojo kerv v živež in pijačo daje, ktera nas živi in redi za večno življenje.

2. Ker je pa daritev sv. maše tako imenitna daritev in nam po njej tako obilne dobrôte dotekajo, kaj čuda, da so prvi kristjani tako radi k sv. maši hodili, dasiravno jim to ni bilo nič kaj na roko, temoč clo nevarno zavoljo sovražnikov. Niso imeli lepih cerkev, kakor mi zdaj. Ob času preganjanja, ktero je tu in tam nad 300 let terpelo, so daritev sv. maše opravljali po skrivnih hramih, po njivah, puščavah, berlogih in jamah, ki so si jih bili zunaj mesta izkopali. In da bi bili kristjani še bolj varni pred ajdi, kadar so po teh podzemeljskih votlinah službo božjo opravljali, so jo večidel pred dnevom in po noči obhajali. Tada je bilo svečave potreba. Po teh jamah, vedite, so prvi verniki Jezusovo na križu enkrat opravljano daritev ponavljali, in od te daritve tudi vživali. Res, svoje življenje so v nevarnost postavili, so se tukaj zbirali, vse je bilo revno okoli njih; pa tolikanj bogateji so bili svetih misel, bogoljubnih želj in pobožnih občutljejev. Iz njih serc je živa vera, terdno zaupanje in goreča ljubezen puhtela proti Jezusu Kristusu, ki so ga pri sv. maši v podobi kruha in vina nebeškemu Očetu darovali in vživali.

Kakor prvi kristjani nekdaj, so pobožni verniki tudi še v poznejših časih radi k sv. maši hodili, naj bi bilo tudi težavno ali nevarno. Posebno huda se je v tej reči konec pretečenega stoletja na Francoskem vernim kristjanom godila. Po vsi deželi je bila od hudobnežev, ki so tada oblast v rokah imeli, božja služba odpravljena, in le z veliko nevarnostjo so jo še tu in tam na kakem skrivnem kraju opravljali. Kolika sila da se je takrat vernim kristjanom godila, vam bo naslednja povest iz 1794. leta pokazala. Bilo je mesca maja, ko sta dva moža skrivaje se pred zasleduhi, pred kterimi pošten človek ni nič

več varen bil, prišla že pozno v noč do neke kmetiške hiše tiste okrajine, ki jej Bretanji (Bretagne) pravijo. Vsa trudna in izstradana sta bila na mladega človeka naletela, kateri jima je bil pot pokazal do tiste hiše. Hišni gospodar, potem ko jima v obraz posveti, in ju na vse kraje dobro ogleduje, jih scer v hišo spusti, pa jima drugega za večerjo ne da, ko nekaj boba in smradljive vode, in malo slame za ležišče med kravami v hlevu. Ravno večerjo povžijeta in se spat napravljata. Preden pa se vležeta, še večerno molitev na glas skupej opravita. Ko pa ravno molita, se jima dozdeva, da vidita nekega pri lini v hlev pogledovati, pa kmalo se spet umakne, in jih več ne moti. Nekako čudno se jima to zdi, vendar se kmalo spet potolažita, in po skončani molitvi sladko zaspita, ter spita do belega dne, da jima je svitlo sonce že pri vseh špranjah na posteljo posijalo. Zdaj se dvigneta, ter gospodarja poiščeta. Že od dalječ jima roko naproti moli bivši vse prijazniši ko poprejšni večer. „Mislim, da sta se odpočila?“ ju poprašuje. Mu odgovorita smeje, da ju je, prejden sta zaspala, pri lini nekaj strašilo. „Nista se motila“, jima zaverne gospodar. „Pa glejta, kako vaju je molitev rešila. Jaz in moj naj mlajši sin sva stala za lino z napeto puško, pripravljena vaju postreliti, terdne misli, da sta zasleduha, ter praviva: „Moža, ki tako lepo molita, si morata biti poštena človeka, tedaj odideva!“ To slišati potnikoma po herbtu zagomezla, dasiravno bi ju vtegnilo še dans na drugem kraji doleteti to, čemur sta tukaj srečno odšla. Bili so žalostni časi, in pri tolikih grozovitostih, ki so se dan za dnevom po deželi godile, je vse zaupanje zginulo zmed ljudi, in se eden na drugega več zanašal ni. — Gospodar jima zdaj lepo postreže, in se prijatelško ž njima pomenkuje od nesreče, ktera se je po deželi razlila, odkar imajo brezbožneži oblast v rokah, in niso le od Boga postavljenemu kralju življenja vzeli, temoč tudi starega Boga odstavili in vso službo božjo odpravili. In potnika mu z žalostjo dopovedujeta, da že celih šest tednov pri sv. maši nista bila. Gospodar jima pove, da on s svojo družino vendar še vsako nedeljo sluša sv. mašo, in če ju je volja, jo bota tudi ona dva slišala na jutersni dan, ki je ravno nedelja. Toda hoja je nevarna, in na večer morata že na pot pripravljena

biti. — Med tem mladenč skoz vrata pogleda, v katerem sta potnika hitro svojega sinočnega voditelja spoznala. In vesela tudi njega povabita k maši na juteršni dan, dasiravno gospodarju to ni nič kaj prav po volji in se nezaupljivo po mladenču ozira. Mladenč v to privoli, in ker mu je, kakor pravi, kraj znan, kjer se bo maša obhajala, se poslovili in odide. Potnika pa skrita v hiši večera pričakujeta. Sabotni večer napoči. Družina se zbere. Nekoliko povečerjajo. Zdaj žene otroke spat spravijo, in jim deklico za varhinjo pusté, vsi drugi se na pot odpravijo. V plajše se zavijo in sleherni možak z nabito puško gredo bolj podobni ljudem pripravljenim za boj, ko k sv. maši namenjenim. Tudi potnikoma vsilijo vsakemu svojo puško. Že so kako uro hodili, in potnika menita, da bodo zdaj v kako hišo (ali skrito cerkev) stopili, v kateri se bo služba božja obhajala. Pa ni ga bilo zagledati nobenega poslopja, in dalj in dalj se pot vleče, dokler do morja ne pridejo. Tu pa je bila zdaj težavna hoja. Breg morja je bil silno visok, in le ozka in nevarna steza je v globočino držala, v kateri so šumele nemirne vode. Eden za drugim se plazijo s silno težavo po tem neznanem potu. Cela ura je pretekla, preden so iz visočine prilezli do vodenega brezna na pesek, ki ga je že morje omakalo. Tu nekoliko postojé, ter se oddahnejo. Bilo je ravno polnoči. Zdaj se dvignejo in stopijo v čoln, ki je bil ondi pripravljen. Od kraja odrinejo, dasiravno s silnim trudom, ker jim je neugoden vihar pot ustavljal. Ali komaj nekoliko dalje priveslajo, že se jim tu ena tam druga ladija pridruži, zmed katerih se je sosebno ena močno zmed drugih razločila. Na njej je luč berlela, ter plavala naprej po morju, in druge ladije so plavale za njo. Razun viharnega bučanja in valovnega šumenja je vse tiho, kakor bi merliča vozili. Zdaj pa se na enkrat vse spremeni. Veslarji ladije na okroglo eno k drugi sklenejo, in barko, v kateri je luč gorela, v sredo vzamejo. In na njej altarček naravnajo, ter z belim pertom mizo pogernejo, in podobo križanega na njo postavijo. Zdaj se prikaže mašnik v duhovski obleki, častiljiv starček z belo glavo. Dva revna ribča mu strežeta. Mašnik se prikaže in sv. mašo prične. In vse ljudstvo po ladijah krog in krog se na kolena spusti s hvaležnim ser-

com in s solznimi očmi. In zdaj si mislite, kakih 100 ljudi klečé med nebom in vodo, in zraven šumeče morje; in altar, ki so ga na ladiji napravili, ktera se vedno sem ter tje guglje, ker na vsem Francoskem ni bilo najti toliko prostora, kamor bi ga bili v miru postavili; in svetilnico, ktera komaj mašnikovo obličje in njegovo sivo glavo revno razsvitljuje; in pobožne zdihljeje, ki se vernemu ljudstvu iz pers dvigovaje čujejo med šumenjem valov; in nad glavo nezmerni nebeški obok ter milo nebo; o gotovo bi ne imel občutljivega serca v persih, komur bi taka slovesnost v živo ne šla, sosebno, ko se povzdiguje presveto rešnje telo in presveta rešnja kri. Že je bila sv. maša skoraj pri kraji, in ravno se mašnik oberne, ter reče: *Ite missa est*; kar kot blisk iz jasnega strel zagromi, in krogle po ladijah zažvižgajo, da je strah in groza. Že se velika ladija topí, in ljudstvo se v stok in krik spustí. Še enkrat se mašnik pred altarjem zasuče, in zbrani množici zadnji žegen da, ter zgine, zgine za vselej z barko vred v svoj vodeni grob. Zdaj sovražna ladija bližaj priplava, ktera je toliko nesrečo nad pobožno množico napravila. Na njej je bil mladenč, kateri je pred sinočnim popotnika pod streho peljal. Gerdun je bil zasleduh in izdajavec, ki je sovražno druhal nad pobožne vernike pripeljal. Pa božja roka ga je na mestu zadela. Kar je bilo ostalih vernih, so se sovražnikom s toliko serčnostjo v bran postavili, da jih zmorejo, vse pokoljejo in jim barko zažgó. — Takih žalostnih prigodb pa tistihmal na Francoskem ni bilo ravno malo. Debele bukve bi lahko ž njimi popisal. Pričajo nam pa od ene strani, da je bilo pri obilni množici brezverne druhali vendar še veliko pobožnih ljudi, kateri so se sv. Jezusove vere terdno deržali, dasiravno so pri tem ne ravno malokrat svoje življenje v nevarnost postavljali. Od druge strani pa nam oznanujejo našo veliko srečo, da zamoremo v lepem miru Bogu služiti, brez nevarnosti k službi božji hoditi, in brez strahú obhajati daritev sv. maše.

S k l e p.

Neprecenljiva je daritev sv. maše, dan za dnevom se opravlja po naših cerkvah. Nobeden nam vanje ne brani. Ni se nam sovražnikov bati, kateri bi nas od službe božje od-

vračevali, ali nas clo pretepali in morili, kadar bi k sv. maši hodili. V lepem miru smo, in nobeden nam v tej reči sile ne dela. Radi toraj v cerkev hodimo, z veseljem k sv. maši tecimo, ne le o nedeljah, kar je že po cerkveni zapovedi zaukazano, temoč tudi v delavnikih, kadar in kolikorkrat le čas in priložnost imamo. To storivši ter Bogu zvesto služivši se smemo terdno zanašati, da bomo enkrat tudi nebeške večerje deležni. Kdor se pa sv. maše brez potrebe ogiba, ter za sv. večerjo, ki nam jo je Jezus pri njej napravil nič ne porajta, se zastonj zanaša, okušati kdaj nebeško večerjo. Kristus sam mu žuga rekoč: „Povem vam pa, da nobeden unih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.“ Povabljeni smo vsi k večerji tam v nebesih; hodimo radi k sv. večerji, nekervavi daritvi sv. maše na zemlji; potem bomo tudi sedeli in se veselili pri večni večerji v nebesih! Amen.

Pridiga za 3. pobinkoštno nedeljo.

(Žalostno, ko pade pravični; gov. J. Š.)

„Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco.“
Luk. 15, 6.

V v o d.

Sv. Ignaci (Lojolanski) vedeti, kolika gnjusoba da je greh pred Bogom, sozida dve prostorne hiši, v ktere so se ljudje za kak teden ali še dalj časa zbrali, da bi ta čas odločeni od vseh posvetnih opravil svoj dušni stan premišljevali, pobožne premišljevanja imeli, se spovedali, obhajali in spreobrnili. Ker je pa v te dve hiši veliko dnarja vtaknil, mu reče nekdo: „Veliko dnarja potrosite, pa zastonj. Saj se jih vendar ne bo veliko spreobrnilo. Večidel vsi, kadar iz nje pridejo, živijo pozneje ravno kot poprej.“ Sv. Ignaci pa odgovori: „Vsi moji stroški in ves moj trud mi je obilno poplačan, ako ž njim vsaj toliko dosežem, da Bog le eno samo noč žaljen ne bo.“ Pač

je bil ta sv. mož skerbni za zveličanje neumerjajočih duš. Vem, da se je tudi on veselil nad pokoro grešnikovo, kakor dober pastir v sv. evangeliju nad najdeno ovco rekoč: „Veselite se (Text) —.“ Ravno tako je pa gotovo tudi iz serca žaloval, kadar je vidil ali slišal, da je kdo v greh zašel. Saj je pa tudi škoda silno velika, ako kak pravičen človek v greh zaide, ter taka, da gre vsem pravičnim, ga obžalovati, kakor se bomo dans prepričali.

Razlaga.

Posvetni ljudje se marskterikrat clo veselé, kadar vidijo, da je kak pravičen človek v greh zašel. Toda to nikakor ni prav, če se človek veseli nesreče svojega bližnjega; velikoveč ima vsakdo pravičen vzrok, žalovati, kadar pravičen človek grešnik postane.

In če me uprašate, zakaj? vam odgovorim: zato, ker s tim škoduje 1. samemu sebi; škoduje 2. svojemu bližnjemu; škoduje 3. hiši in škoduje 4. celi soseski, v kateri stanuje.

1. Grešni človek škoduje prvič samemu sebi. Kakor hitro pravičen človek grešnik postane, zgubi neprecenljivo božjo prijaznost; zgubi mir vesti in večno zveličanje po nauku Kristusa samega, ki pravi: „Krivični pojdejo v večno pogubljenje. (Mat. 25, 46.) In kadar je človek grešno slast okusil, po navadi ne bo več le samo pri enem grehu ostal; za prvim grehom bo berž ko ne drugega storil, za drugim tretjega in tako naprej, dokler v grešno navado ne pride. Z vsakim grehom pa Boga, svojega Stvarnika, na novo žali. Temveč grehov ko stori, tem bolj se tadaj Bogu zameri. Boga bo bolj in bolj iz misel spuščal, nič več rad od njega govoril, ter svoje misli in želje le na svojo slast obračal, in v to, kako bi svojemu poželenju stregel. Ni mu več mar iz ljubezni do Boga kaj storiti ali preterpeti; vse pa rad stori in preterpi iz ljubezni do sladnosti in svoje strasti. Pri tem pa zgubi še božji blagoslov in pri ljudeh poštenje in dobro ime. Drugega ga ne čaka, ko nesrečna smert, strašna sodba in večno pogubljenje. Žalostni zgled nam kralj Salomon daje. (III. Reg. 11.) Bivši poprej naj modrejši, bogatejši in naj slavniši kralj, oh

kam je prišel, kadar se je bil soznanil z neverskimi ženami! O strah in groza, pravemu Bogu nezvest je clo molikom altarje postavljaj.

Vidite, ali nima tadaj vsakdo pravičnega vzroka, z Jezusom priserčno žalovati, kadar pravičen, pobožen clovek grešnik postane.

2. Tak clovek je tudi svojemu bližnjemu v škodo. Svojega bližnjega nič več ne bo ljubil kot samega sebe; nič več ne bo v vsaki reči tako natanjčen. Ako službo ima, je nič več ne bo tako zvesto opravljal, temuč jo večkrat ali iz samopridnosti ali iz strasti zanemarjal, ter s tim bližnjemu krivico delal in ga žalil. S svojim bližnjem bo hinavsko in krivično ravnal; si zvijače in goljufije zmišljeval, da bo svojemu bližnjemu kaj odtegniti zamogel; s tujim blagom se bo obogateli iskal; rad kaj pod roko ravnal, in ne bo dosti porajtal, ako komu kako škodo stori. Evangeljskemu bogatinu podoben bo do vbogih in revnih terdoserčen, do nesrečnih neusmiljen, le za samega sebe skerben, da bi tem zložniši živel, tem sladnejše dni imel. Namesto druge pred grehom svariti, bo tudi še sam druge v greh dražil in napeljeval; in namesto drugim s lepim zgledom svetiti, jih bo še le s svojim slabim zgledom motil, ter s svojim govorjenjem in djanjem stare in mlade pohujševal. V prestrašni zgled nam je kralj David s svojim prešestvom in clovekomorom. (III. Reg. 11.)

Povejte, bratje, sestre! ali ni res, da ima vsakdo, ki ljubi Boga in bližnjega, pravičen vzrok, s Kristusom žalovati, ako pravičen, pobožen clovek grešnik postane.

3. Tudi celi hiši, v kateri prebiva, je v škodo tak clovek. Hudobnemu cloveku ni zadosti, da je le on sam hudoben; tudi bližnjega išče v hudo zapeljati. Toraj se spušča v nepripuščene pogovore, pregrešne norčevanja, ali nespodobne šale. Ni mu še zadosti, da sam ne moli, v cerkev ne hodi, sv. zakramentov ne prejema, besede božje ne posluša; tudi še clo zasmehoval in zaničeval bo druge, ki take sv. opravila še zvesto opravljajo, zdaj napeljuje druge k pijančevanju, zdaj na ples, zdaj v laž, zdaj v nesramnost, zdaj v kletev, zdaj v vpornost in nepokorščino do staršev, gosposke in oblastnikov; da ob kratkem povem, vse v hiši bo okužil s svojim hudobnim ter nekersanskim zaderžanjem in ravnanjem. Hudoben

človek je tadaj še hujsi, kot je kužen gobov človek v hiši med drugimi ljudmi, grintova ovca med zdravimi ovcami v hlevi, strupen plevel na njivi med dobrim žitom, ker en sam malopridnež (porednež) v hiši vtegne njih veliko pokoncati na duši in na telesu.

Poglejte, bratje in sestre! ali nima tadaj vsakteri, ki ljubi Boga in bližnjega vzroka, s Kristusom žalovati, ako pobožen človek grešnik postane?

4) Tudi še celo vas ali sosesko, v kateri stanuje, vtegne tak človek v škodo pripraviti. a) Hudobnež s svojim pregrešnim govorjenjem in brezbožnim ravnanjem pogostoma staro in mlado v celi vasi ali soseski pohujša. b) Zraven tega še zapelje veliko nedolžnih duš, ter ne ravno malokrat celo vas in celo sosesko s pregrešnim strupom napoji, ravno kakor se malo strupa, ki ga uživa, po celem životu razpusti. Pomislite, koliko nadlogo je prešestni Amon v hišo očetovo prinesel in koliko pregreh je molikovavec Nabuhodonozor med ljudstvo zatrosil. Ali koliko zmot ni že samo en sam krivoverc križem svet raznesel. c) Večkrat tudi Bog zavoljo enega samega hudobneža udari celo hišo, tepe celo mesto, biča celo sosesko, ravno kakor tudi zavoljo enega pravičnega človeka samo marsikterikrat celo hišo, mesto, sosesko blagruje in žegnuje. Očiten zgled nam prerok Jona daje. Ali ni ravno zavoljo njega strašna nevihta na morju postala ter vse, ki so ž njim na ladiji bili, v smertno nevarnost pripravila? (Jon. 1.) Enak zgled imamo nad nesramnim Korinčanom (I. Kor. 5.), zastran kterega sv. Pavl vernikom, med kterimi je živel, piše: „Pahnite tega nesramneža iz svoje družbe, da se v nevarnost ne postavite, se ž njim vred pogubiti. Verzite hudobneža zmed vas.“ Nadalje: Zakaj žuga prerok Natan, da meč Gospodov nič več iz Davidove hiše prišel ne bo? (II. Reg. 12, 10.) Ravno zavoljo Davidovega greha. — Zakaj je prerokoval prerok Ahia, da bo Jeroboamova hiša iztrebljena do zadnjega moža pod šibo božjo prišla, in da nikdo iz nje življenja odnesel ne bo? (III. Reg. 14, 10.) Ravno zavoljo Jereboamovih hudobij. — Zakaj napoveduje prerok kralju Jehu, da je vsa Boozova hiša pod šibo božjo prišla, in da nikdo iz nje življenja odnesel ne bo? (III. Reg. 16, 3.) Zakaj je prerok Elia z gromečim glasom napovedoval pogin Ahabove hiše? (III. Reg. 21, 22.) Koliko

krivčnikov je bilo med njimi? Ali ni bila hudobija enega samega veliko nedolžnih za seboj v nesrečo potegnila?

Vidite, bratje in sestre! tako gotovo je, da velikokrat zavoljo hudobije enega samega hudobnega človeka cela hiša, cela soseska kazen terpi. Da še več vam povem. Tudi še clo cela dežela bo nekterikrat pokorjena zavoljo enega grešnika. Kar nam spet sv. pismo spričuje. Tako beremo (II. Reg. 21.), da je Jude nekdam lakota stiskala, in kaj menite, zakaj? Zato, ker je Savl, svoji prisegi nezvest, nekatere Gabanovite poklati in pokončati ukazal. — Na dalje beremo (II. Reg. 14.) da je bilo 70.000 oboroženih mož v treh dneh po kugi ob življenje prišlo: in veste, zakaj? Ker je David iz ošabnosti ljudstvo preštovati ukazal. — Tako tudi beremo (I. Reg. 3. 4.), da so Izraelci v neki bitvi z Filistejci ob 30.000 mož prišli in zraven še ob skrinjo zaveze. In zakaj? Zato, ker Heli pregrehe svojih sinov ni bil zadosti postrahoval. Ali se homo tadaj čudili, da smo dandanašni tolikokrat stiskani zdaj z dragoto zdaj z boleznijo, zdaj z vojsko, zdaj s povodnijo zdaj s točo in drugimi enakimi nadlogami, sosebno če pomislimo, da se znajde že po vseh deželah in po vseh soseskah toliko neporednih in malopridnih ljudi, ter napuhnežev, krivčnikov, nečistnikov, prešestnikov, krivoprisežnikov, pijancev, brezskerbnihi staršev, nepokornežev, potepuhov itd.?

Sklep.

Povejte tadaj, bratje in sestre! ali ni toraj prav, da vsakdo, ki ljubi Boga in bližnjega, s Kristusom žaluje, ako se kak pravičen in pobožen človek v pregrehe spusti?

Zakaj pa, si bo morda mislil eden ali drugi, kaznuje Bog tudi nedolžne z zadolženimi? — Bog s tim prav po pravici ravna; a) ker dobre dela pravičnih niso v stanu, kazni, ktere je tudi le eden sam smertni greh vreden, ravnovage deržati, b) Bog nam hoče s tim pokazati, kako neizrečeno veliko zlo da je greh, c) s tim svojo pravico skazuje; ter od ene strani hudobije hudobnih kaznuje, od druge pa nedolžnim priložnost daje, si mnogo zasluženja nabirati pri stiskah in nadlogah, ktere jih zadevajo, d) in na zadnje obiskuje Bog nedolžne z zadol-

ženimi tudi še zato, da bi si duhovne in deželске gosposke in starši in sploh vsi ljudje tem bolj prizadevali, hudo vstavlјati.

Ker smo tedaj slišali, v koliko nezmerno nesrečo človek sebe in druge pripravi, kadar se z grehom peča, se greha skerbno skerbno varujmo, varujmo bolj ko divje zveri, ki nam po življenji streže, ktera nam pa vendar večnega življenja vzeti ne more, če bi nas tudi ob časno pripravila. Greh pa nam časno in večno nesrečo na glavo navleče. Če smo se pa v kako pregreho zamotali, o nikar se ne mudimo se iz nje izkopati, dokler je še čas. Pregreha scer veliko obeta, da pa le malo, daje le puhlo minljivo veselje, in še to vse opelinjeno. Kristus pravi: „Kaj bi človeku pomagalo, ako bi tudi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo terpel!“ Amen.

Pridiga za 4. pobinkoštno nedeljo.

(Kakošne naj so naše dobre dela? gov. J. A—st.)

„Učenik! vso noč smo delali, pa nismo nič vјeli.“ Luk. 5, 5.

V v o d.

Ubogi ribiči! celo noč so se trudili in pridno delali — vјeli pa niso nič. Kako žalostno! Ravno taka se bo godila marsikteremu kristjanu. On se trudi in dela, vјel pa ne bo nič — nič za svete nebesa. Res je, da moramo delati za nebesa, res je, da je vera brez del mertva. Sv. Jakob pravi: „Kakor je telo brez duše mertvo, tako je tudi vera brez del mertva.“ (Jak. 2, 26). In Jezus sam pravi: „Vsako drevo, ki dobrega sadu ne prinese, bo posekano in v ogenj verženo. (Mat. 7, 19.) Sodni dan bo Kristus od vseh ljudi terjal dobre dela in jih bo sodil ne po sami veri, temuč tudi po njih delih, ktere prava vera vselej in povsod rodi.

To je toraj gotovo, da vera brez dobrih del človeka ne more zveličati. To da zdaj je imenitno uprašanje: Kakšne morajo biti dobre dela, da nam bodo za večno življenje?

Marsikteri misli, da veliko dobrih del stori, ali na dan sodbe bo vidil, kako grozno se je goljufal. Da se tudi nam takrat ne bo taka godila, vam hočem danes tisto povedati, kakošne naj bojo naše dobre dela, da si služimo nebeško plačilo. Poslušajte!

Razlaga.

Bil je Cevksis zelo imeniten podobar starih časov; pa malal je počasno. Drug podobar Agatarh po imenu se je hvalil, da tako hitro nareja podobe, in je tako velikega mojstra žaliti hotel. Cevksis pa mu odgovori: Ti malaš le za kratke leta, jez malam za večne čase!

Naše dobre dela, ki jih po Jezusovem nauku doprinašati moramo, tudi niso družega, kakor podobe, ki jih pred obličje Najvišega prinašamo, in nam imajo večno srečno življenje pridobiti. Kako pridno, kako skerbno bi jih torej imeli doprinašati; mi delamo za Boga, za nebesa, za večnost! Naj posvetnjaki, ki za dobre dela, te nebeške podobe, nobene skerbi nimajo, naj govore, kar hočejo; oni delajo le za časnost, le za kratke leta!

Da bodo pa naše dobre dela v resnici dobre, morajo pa nekatere lastnosti imeti, ki jih zdaj premisliti hočemo.

Ko je Izaija visok poklic preroka prejel, je vidil Gospoda na visokem sedežu; Serafini so zraven njega stali, sleherni je imel šest perut. — Tudi naše dobre dela morajo tako rekoč šest perut imeti, da bodo do trona Narvišega prišle, da bodo vrednost pred Bogom imele.

1. Pervo, kar se k dobrim delom terja, je: da so storjene v stanu božje gnade. Brez gnade božje nič zaslužljivega za nebesa storiti ne moremo. Zakaj pri dobrih delih je vse na tem ležeče, ali je tisti, ki jih doprinaša, božji prijatelj ali sovražnik. Človek v smertnem grehu je božji sovražnik, in zato njegove dobre dela Bogu ne dopadejo. To resnico nam terdi sveto pismo. Premislimo le sina naših prvih staršev. Oba sta Bogu darovala. Abel je daroval prvega mladica svoje čede, Kajn je svoje poljščine Bogu v dar prinesel; eden kakor drugi je Bogu daroval pervine svojega premoženja. In vendar je Bog le nad Abelnovim darom dopadenje imel,

Kajnov dar je zavegel. Zakaj to? Abel je bil dober človek, njegovo serce je bilo čisto, in zato je Bog z dopadanjem gledal na njegov dar. Kajn pa je bil hudoben človek, njegovo serce je bilo nevošljivo in zato je bil tudi njegov dar Bogu zopern. To versko resnico je tudi Jezus sam učil, ko je rekel: „Vsako dobro drevo rodi dober sad, malopridno drevo pa rodi malopriden sad.

Kako nespameten in samemu sebi sovražen je toraj tisti človek, kateri po cele tedne, mesce in leta v smertnem grehu živi, in se v zakramentu sv. pokore z Bogom ne spravi! Res da v tem žalostnem stanu marsikaj dobrega stori, to da za to nima nobenega plačila v nebesih pričakovati; godi se mu, kakor prerok pravi: „Veliko je sejal, in malo pridelal; zaslužek je vkup spraval, pa ga je v luknasto mošno vergel.“ (Ag. 1, 6.)

Kako, ali so vse v grešnem stanu doprinesene dobre dela prazne in zastonj? Tega, ljubi kristjani, ne terdim, tega tudi cerkev ne uči. Res, da take dela v smertnem grehu storjene za nebesa nič ne veljajo, in nobenega plačila v nebesih ne zaslužijo; vendar pa niso popolnoma zastonj, ampak imajo še nekaj vrednosti. Bog namreč, kateri vse dobro plačuje, grešniku za dobro, kar stori, časni blagor da. Take dobre dela, ki jih grešnik doprinaša, pravično jezo božjo nekoliko časa zadržujejo, da ga Bog ne precej, kakor si je zaslužil, naglo ne kaznuje.

Pa še večje plačilo grešnik za svojo dobre dela prejme, namreč gnado, da se spreoberne. Tako je Bog poklical nevernika Kornelia zavoljo njegovih molitev in milošin k veri in k opravičenju po sv. kerstu (ap. dj. 10, 4.); od grešnega mesta Sodome priča Ecehiel (16, 49. 50), Gospod bi mu bil milost skazal, ko bi bilo ubogajme dajalo. Zato naj tudi grešnik nobene priložnosti ne zamudi, dobro delati, ampak naj si še toliko bolj prizadeva dobro storiti, da se ga Bog usmili in mu gnado dá, pot prave pokore nastopiti.

2. Drugo, kar se k dobremu delu terja, je dober, čist namen. Mi moramo namreč svoje dobre dela iz tega namena doprinašati, da bi Bogu služili in njega častili. — Naš Zveličar nam je v lepem izgledu prav razvidno storil to resnico, koliko je na dobrem namenu ležeče. Enkrat je Jezus, cerkveni pušici

nasproti sedé, gledal, kako so ljudje denarje metali v pušico; in veliko bogatih je veliko verglo. In uboga udova je prišla, in je dva belica vanjo vergla. In je svoje učence poklical, in jim rekel: „Resnično vam povem, da ta uboga udova je več vanjo vergla, kakor vsi, kateri so v pušico metali.“ (Mark. 12, 41—44.)

Z dobrim namenom tudi pri svojih majhnih opravilih veliko plačilo od Boga prejeti zamoremo, kakor Jezus pravi: „Kdor koli da piti komu zmed teh nar manjših le kozarec merzle vode v imenu učenca, resnično vam povem, ne bo zgubil svojega plačila.“ (Mat. 10, 42.)

Ker dober namen toliko zasluženja našim dobrim delom daje, zato večkrat čez dan, posebno pa vsako jutro dober namen storimo. To se zamore s kratkimi besedami zgoditi, ker postavim rečemo: „Moj Bog in Gospod! Vse v povišanje tvoje časti!“ ali: „Gospod, iz ljubezni do tebe naj se vse zgodi!“ ali: „O moj Bog! tebi darujem vse svoje misli, besede in dela k tvoji časti in k tvojemu poveljanju“ itd.

3. Naj se dobre dela opravljajo iz ljubezni do Boga, ne prisiljeno in brez strahu. Tako opominja sv. Pavl: „Vse, kar delate, bodi v ljubezni storjeno.“ (I. Kor. 16, 14). Sv. Evtimi je imel navado reči: Za čednost je ljubezen ravno to, kar je za kruh sol. Kakor je kruh brez soli netečen, tako je dobro delo malo vredno, če ni v ljubezni do Boga storjeno.

To je dobro spoznala tista modra žena, katero je bil sv. Ivo nekega dne v Aleksandrii srečal, in ktera je v eni roci deržala posodo z vodo, v drugi pa gorečo baklo. Pobožni in sveti mož jo je uprašal, kaj to pomenja? Postarana žena pa je odgovorila: S tole baklo bi rada nebesa požgala, in s tole vodo bi rada peklenski plamen pogasila. In zakaj, jo je Ivo uprašal, hočeš kaj tako težavnega početi? Zato, je žena odgovorila, da bi nobeden ne delal dobrega zato, ker upa plačilo, in da bi se nobeden greha ne ogibal zato, ker se pekla boji, ampak da bi vsi, vneti od prave ljubezni, ki smo jo dolžni Bogu, storili kar je prav. To besedo pobožne žene je svetnik občudoval in pohvalil.

Naše dobre dela naj bodo torej iz ljubezni do Boga storjene, ne pa zavoljo plačila, ki ga pričakujemo, ali zavoljo

kazen, ki se jih bojimo, tako se bodo kot žlahtno kadilo proti nebesom povzdigovale.

4. Naj bodo naše dobre dela skerbno in goreče storjene. Mi moramo na delo tako iti, kakor da bi nam nič drugega storiti ne bilo. Stari človeški sovražnik ima to zvijačo, da, kadar se kakega dela poprimemo, nam vse druge mogoče dela pred oči stavi, ki bi nam jih storiti bilo, da bi nas tako od dobrega dela odvernili, ki ga pričnemo. Postavim če moliš, in se v pobožnem pogovoru z Bogom razveseluješ, te silovito opominja na domače opravilo. Če delaš in svoje dolžnosti spolnuješ, te sili, da bi molil. Tako peklenški sovražnik človeka zapeljuje, da bi ne storil ne enega ne drugega.

Na to nevarno skušnjavo, da smo radi raztreseni, je mislil prerok Elizej, ko je svojega služabnika Giecja poslal mertvega obudit, in mu je rekel: „Opaši svoje ledje, in vzemi mojo palico v svojo roko, ter idi. In ako te kdo sreča, ne pozdravljaj ga; in ako te kdo pozdravi, ne odgovarjaj mu.“ (IV. kralj. 4, 29.)

Ko je naš Gospod svoje učence poslal evangelje oznanovat, jih je opominjal: „Nikogar ne pozdravljajte na poti.“ Hotel je reči: V to edino dolžnost in v nobeno drugo, zdaj obrnite vso svojo skerb, vso svojo gorečnost. On jim ni prepovedal ljudi pozdravljati, ampak to jim je hotel reči, naj se z nobeno rečjo ne dajo zadrževati, in da skerbno oznanujejo evangelije.

Še clo neverniki so spoznali, kako potrebno je, da zbrano in skerbno opravljamo svoje dela. Zato so postavili očitnega služabnika, ki je duhovnemu, ko je bogovom daroval, klical: To stori! to stori! Nikar na druge reči ne misli, ampak na to, kar delaš. Tako bi moral tudi kristjan, kadar moli, kadar je pri sv. maši, pri pridigi, pri keršanskem nauku, kedar k spovedi in sv. obhajlu gre, sam sebe opominjati in si reči: To stori! to stori!

Potlej pa tudi misli, da ne oterpne tvoja skerbnost in gorečnost, misli, kakor da bi bilo delo, ki ga storiti hočeš, poslednje v tvojem življenji; reči sam sebi: Ko bi v kratkem umerl, ali bi storil to ali uno? Ali bi še tako nepripravljen spoved opravil, tako raztreseno molil, in brez pobožnosti pri sv. maši pričujoč bil? Ali bi še mislil na minljive zaklade, na

pregrešne veselja, na nečimerno čast? Mi vidimo, da taki, kateri dan in uro svoje smerti vedo, tisti, ki so k smerti obsojeni, ali taki, kateri se v kaki smertni nevarnosti znajdejo, z vso skerbnošjo dobre dela doprinašajo; kako goreče molijo, kakor še nikoli poprej; kako priserčno kličejo v Boga in svetnike; kako se na tanko svojih grehov spovedujejo in kako pobožno sv. rešno Telo prejmejo. To vse odtod, ker mislijo: Mi vsi ne vemo ne dneva ne ure svoje smerti, vsak trenutek zna biti poslednji našega življenja. Zatoraj bo tudi nam k velikemu pridu ta misel: Ta dan je morebiti posledni mojega življenja!

5. Morajo naše dobre dela opravljene biti serčno in stanovitno, ne mlačno in boječe, ampak s terdnim zaupanjem, da tisti, kateri je dal hoteti, da bo dal tudi dokončati.

Serčno se je obnašal Mozes, ko je na Gospodovo povelje vse pervake ljudstva, ki so se z Moabskimi hčerami pregrešili, o belem dnevu obesiti dal, da se tako ostrega maščevavca hudobije nobeden več dražiti ni upal, ko so poprej pred njegovimi očmi pregreho doprinašali. (IV. Moz. 6. 25.) Enakih misel je bil Jozue, kateri je v nar nevarniših vojskah, ki jih je na Gospodovo povelje pričel, čudovito stanovitnost pokazal. Tako je Jozue med tem, ko je bilo mesto Haj obleženo, svojo roko s škitom povzdignil, in tako dolgo povzdignjeno deržal, da so bili vsi prebivalci mesta Haj pobiti. (Joz. 8, 26.) Na Jozuetovo povelje je solnce enkrat na sredi neba ostalo, in celi dan ni hotelo zaiti, da je srečno mogel dokončati, kar je serčno pričel. (Jozue 10). — Peter je šel boječ na dvorišče velikega duhovna, in ravno zato je bil tako hitro in lahko svojemu sklepu nezvest. Drugi učenec pa je serčno stopil notri, in zato mu ni bilo nobene nevarnosti.

Veliko, zelo veliko je torej na tem ležeče, ali boječi ali serčni, mlačni ali vneti na delo gremo.

6. Da bomo pa svoje dela tako, kakor sem zdaj povedal, opravilja, se moramo vedno spominjati, da je pričujoč nar svetejši Bog.

Čudna je prikazen sv. Janeza pred sedežem božjim. „Pred sedežem je bilo kakor stekleno morje, podobno kristalu; in na sredi sedeža in okoli sedeža so bile čvetero živali polne

oči spredej in zadej. In prva žival je bila podobna levu, in druga žival je bila podobna junčku, in tretja žival je imela obraz kakor človek, in četrta žival je bila podobna letečemu orlu. In čveteri živali so imele, vsaka zmed njih, po šest perutnic, in okrog in od znotraj so bile polne oči. (Skr. razod. 4, 6—8). Ali ta prigodba ne pové razvidno, da vsi tisti, kateri Bogu služiti in pred njegovim tronom enkrat stati hočejo, morajo tako rekoč polni oči biti, da nič ne storé, kar bi božje veličastvo žalilo. Če bomo svoje dušne oči vedno v Boga obrnjene imeli, bodo vse naše dela dobre dela. Spomin, da je pričujoč pravični Bog je bil vedno pred očmi svetnikom, zatoraj so delali tako serčno in stanovitno dobre dela. Po njih zgledu hočemo tudi mi ravnati, in si prizadevati, da obilno storimo dobrih del. Neizrekljivo sladko za nas bo, če bomo enkrat na smertni postelji spoznali: Tvoje dela so bile dobre; ti si delal ne za časnost, ampak za večnost!— Zvesti delavec, dobri hlapec! pojdi v veselje svojega Gospoda! — Amen.

Novičar.

Slovencom!

Veste gotovo, kolika nesreča me je zadela: Obsojen sem, da bom en mesec zapert in plačal 60 fl. Cele svoje pravde danes ne morem popisati, — nekaj mi manjka časa, ker ravno narejam pritožbo na višo sodnijo v Gradcu, nekaj pa manjka prostora. Najpred ko mogoče popišem celo pravdo v „Slovenskem Prijatlu“ bolj obširno, naj vedó Slovenci, kaka se mi je godila. Danes le to povem, da so „Stimmen“ nehale izhajati in da mi je lastnik in izdajatelj Graškega časopisa „Tagespost“ naznanil, da je volje mesto „Stimmen“ vsem naročnikom „Tagespost“ pošiljati tako dolgo, kolikor časa teče njih naročnina. Poslal sem imenik naročnikov „Stimmen“ v Gradec in dobivljali bojo naročniki moji „Tagespost“. Res, da ta časopis med Slovenci ne sloví toliko, — pa res je tudi, da je „Tagespost“ zdaj Slovencom bolj pravična in resnična, res je tudi, da je meni — v moji veliki nesreči in zgubi — lepo pomagano, in pomagano od takih rok, od katerih bi se kaj tacega nikoli nikoli nadjal ne bil. Zatorej ljubi Slovenci! poterpite s to zamenjo in prebirajte „Tagespost“, morebiti, da se še bolj z nami spoprijazni, nam pravična in dobra postane in se nam tako celó prikupi.

Pa morebiti se čudite in poprašujete, zakaj da sem vse tako hitro in nenadama popustil? — Potegoval sem se vselej za edino, mogočno in srečno Avstrijo; pa nisem vselej hodil po tistem potu, po katerem hodi naše sedajno ministerstvo, nisem se deržal tistih misel, katerih se ono derži, moj časopis „Stimmen aus Innerösterreich“ je delal kakor nemški pregovor pravi „Sr. Majestät allergetreueste Opposition“. Pa vselaj sem mislil, da moje nasprotovanje, moj oposicion je postaven in torej privoljen. Sodnija pa me je obsodila; vidim toraj, da po mislih cesarskih sodnikov moje pota niso postavne, zatoraj zapustim jih jaz — dober in žvest državljan, jaz duhovnik in katehet: po nepostavnih, krivih in prepovedanih potih jaz nočem nikoli politike delati, rajši molčim. Zatoraj sem precej 23. aprila oznanil, da odstopim od vredovanja nemškega časopisa „Stimmen“, in molčal bom tako dolgo, da se politika spreoberne in da postanejo moje pota spet postavne in privoljene. Tim več bom pa delal na polju slovenske literature, prizadeval si pri vredovanju „Slovenskega Prijatla“ in izdavanju ljudskih knjig za družbo sv. Mohora.

V Celovcu 12. maja 1863.

And. Einšpieler.

Duhovske zadeve.

* Kerska škofija: Čč. gg. so dobili fare: Mih. Hofmajer faro Šmarje, Vikt. Grečnik faro Št. Peter blizu Leichenfelsa in Mat. Feldhofer faro Sivnico. Čč. gg. Franc Cepic in Pavl Milar prideta za kaplana na sv. Višarje. Č. g. Jan. Mozier gre za provizorja v Zarije. Umerl je č. g. fajm. Prim. Humnik. R. I. P.!

* Goriška nadškofija: Č. g. And. Fiegl, dozdejni kurat v Šmartnem v Berdih, je ravno tam postal fajmošter. Kot kurati so odločeni čč. gg.: Val. Doliak v Gorianskem na Krasu, Lorenc Ruter v Čepovanu, Blaž Riavic v Ravnici. V Kanal pride za koop. č. g. Franc Koron v Stiaku, č. g. Matija Kodele v Kobleglavi se poda v pokoj.

* Terzaška škofija: Prestavljena sta bila nasledna čč. gg. kaplana: Lor. Rakovec, kaplan pri sv. Janezu v Guardelli blizu Tersta, je šel za kaplana v Truške in Jož. Bartl, kaplan v Truškah, na njegovo mesto. Č. g. Blaž Korošic, fajm. v Sdrenji, se je začasno v pokoj podal. Č. g. Jan. Skočir, fajmošter v Čubedu, je umerl in ta fara je izpisana do 31. maja. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Č. g. Franc Svetličič je dobil faro Godovič. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Ant. Jaklič iz Zatičine za beneficiata v Idrijo; Jan. Romè s Kerke v Zatičino; Jan. Germ iz Čermošnjice; Fr. Grivic iz Čermošnjice v Prečno; Fr. Pleško iz Prečne v Semič; Jan. Debelak iz Semiča na Kerko; Ant. Rozman iz Merne peči v Bloke namesto Mart. Korošica, ki se poda v pokoj; Pet. Rošek iz Šentjanža v Merno peč; Fr. Gorišek iz Sele v Košano; Val. Skul iz Košane v Selce; Ant. Brodnik na Jesenice; Štef. Peterlin iz Mozolja v Šentjanž; Fel. Knifc v Mozelj. Umerl je 17. t. m. v. č. g. Karol Leben, fajm. v Šmartnem pri Kranji. R. I. P.!

* Lavantinska škofija: Umerli so: Preč. g. Mih. Stojan, duhovni svetovavec in dekan v Braslovcah; č. g. Jak. Standeker, častni korar, lavantinski in sekovski konzistor, svetovavec, dekan v Ptuj, posavljen z zlatim križcem s krono za zasluge; č. g. Ant. Ferenc, fajm. pri sv. Ani v Krihenbergi. R. I. P.!